

orthopnoicis, comitialibus & vulvæ strangulati. Profundiore verò somno captos suffitu renocat. Ex oleo commodè irrigatur in capita phreneticorum, lethargicorum, itémque caput dolentium. Cohibet & herpetas, cum ruta adhibitum. Radix autem regio morbo laborantibus & hepaticis exhibetur. Circumrasa eadem & indita, fistularum callos exedit. Recentis verò floris succus, exulceratis purulentisque auribus accommodatur. Cæterùm reliquorum etiam succorum modo insolatus, ad usum reconditur.

De Ferula. CAP. XCI.

E Viridi ferula medulla epota, utilis est hæmoptoicis atque cœliacis: itémque à viperæ morsis in vino datur, erumpentémque naribus sanguinem linamenti instar indita sistit. Semen verò potum, torminosi auxiliatur: & perunctum ex oleo, sudores ciet. Caules in cibo sumpti, capitis dolores faciunt: iidem muria quoque condiuntur. Ferula itaque caulem profert ternùm plerumque cubitorum: folia verò habet fœniculi, at longè crassiora maioraque. [Sagapenum quoque ex ea proximè radicem vulnerata manat.]

Y. j.

De Peucedano. CAP. XCII.

PEUCE DANVM caulem profert tenuem, gracilem, fœniculo similem: comam verò habet circa radicem, copiosam ac densam: florem luteum: radicem nigram, graui odore, crassam, liquoris plenam. Gignitur in montibus opacis. Excipiendi liquoris ratio hæc est: Tenera radix cultello conciditur, statimque qui profuit è plaga liquor in umbra reponitur. Sub sole siquidem confestim euanescit. Verùm inter colligendum capitis dolorem vertiginemque inducit, nisi quis priùs nares rosaceo perunxerit, eodemque caput irrigauerit. Quæ verò radix liquorem fuderit, deinceps inutilis euadit. Sed & è caulibus, vti & è radice, & liquor & succus elicitor, haud secus ac è mandragora. At succus liquore inefficacior est, ocyùsque expirat. Interdum etiam priùs concreta reperitur lacryma, thuris similitudine, caulibus radicibusque adhærens. Porrò præferitur liquor qui è Sardinia & Samothrace petitur, odore graui, fuluus, feruensque gustu. Ex aceto & rosaceo illitus, prodest lethargicis, phreniticis, vertiginosis, comitialibus, diurno capitis dolore vexatis, paralyticis, ischiadicis & conuulsis. Ac in vniuersum omnibus neruorum vitiis ex oleo & aceto conuenienter illinitur. Datur & olfactandus

in

in strangulatu vuluæ: pariterque profundiore somno sopitos excitat. Suffitu quoque serpentes fugat. *Quin* & aurium dolori cum rolaæeo vtiliter instillatur, & ad mitigandum dentium dolorem earum cauernis inditur. Sed & contra tussim efficaciter ex ouo assumitur: itémque spirandi difficultatibus, torminibus, inflationibúsq; subuenit, ventrem leniter emollit, lienem absumit, ac difficiles partus egregiè adiuuat. Facit & potus ad vesicæ renúmq; cruciatus ac distensiones, vuluámque aperit. Radix ad eadem vtilis est, at inefficacior: eius verò decoctum bibit. Arida quoque trita, sordida purgat vlcera, ossium squamas extrahit, veteraque vlcera cicatrice obducit. In cerata denique & malagmata *calfacientia* additur. Radicem eligito recentem, minimè cariosam, solidam & odoris plenam. Cæterùm succus ad potiones amaris amygdalis, aut ruta, aut pane calido, aut anetho resoluitur.

De Gith, seu Melanthio. CAP. XCIII.

MELANTHIVM, frutex est exiguus, surculis tenuibus, in binúm dodrantum altitudinem, aut etiam ampliùs, assurgens, foliis veluti senecionis, at multò tenuioribus: capitulo in cacumine paruo ceu papaueris, oblongo, intrinsecus dissepimentis quibusdam prædito: intra quæ semen

Y. ij.

latet nigrum, acre & odoratum, quod panibus inspergitur. Caput dolentibus illitum fronti subuenit: itémque incipientibus oculorum suffusionibus, tritum cum irino & infusum naribus. Tollit & lentigines, lepras veteresque tumores ac duritias, ex aceto illitum: circumscarificatos clauos excutit, cum vrina vetere impositum. Dentium quoque dolori cum aceto & tæda coctum colutione prodest. Teretes itidem lumbricos expellit, illito ex aqua vmbilico. Tritum verò, linteolo illigatum & olfactum, distillatione laborantes adiuuat. Pluribus autem diebus continuis sumptum, menses vrinasque ciet, & lac auget. Leuat & spirandi difficultatem, addito nitro potum: auxiliaturque phalangiorum moribus ex aqua, drachmæ pondere bibitum. Incensum quoque, serpentes fugat. Sed & ipsum tradunt largius epotum enecare.

De Silpho. CAP. XCIIII.

SILPHIVM, seu laserpitium, circa Syriam, Armeniam, Mediam & Libyam nascitur. Huius caulis ferulaceus, maspetum appellatur: folia sunt apio similia, semen verò latum. Radix excalfacit, agrè concoquitur, inflationes facit, ac vesicæ quoque noxia est. Strumis atque tuberculis cerato excepta, & sugillatis cum oleo illita, medetur. Ischiadicis

dicis cum irino aut cyprino cerato conuenit: excreſcentia circa ſedem tollit, tegmini mali Punici incocta cum aceto & impoſita: venenis eadem pota reſiſtit: nec non & inſtinctibus ſalibꝫque admixta, ori grata eſt. Colligitur & liquor è radice atque caulibus incifis. Præfertur is modicè ruber atque tranſlucens, myrrhæ æmulus, odorèque valens, minimè porraceus, neque ſaporis immitis & aſperi: qui denique, dum liqueſcit ac diluitur, facilè albefeit. At Cyrenaicus, etiamſi tantillum quis ipſum deguſtauerit, in adorem toto corpore ciet, eſtque odore blandiſſimo: adedè vt ne os quidem guſtanti niſi paululum ſpiret. Medicus verò & Syriacus viribus minꝫs valent, & magis viroſum reddūt odorem. Porrò liquor omnis anteaquam ſicceſcat, addito ſagapeno aut fabæ lomento adulteratur: quod maleficium guſtu, odore, viſu, ac diluendo quoque deprehendes. Sunt verò qui caulem, ſilphium: radicem, magudarim: & folia, maſpeta vocauerint. Efficaciſſimus eſt liquor, mox folia, poſtremò caulis. Eſt autem ille acris, inſtationeſque facit: alopecias cum vino, pipere & aceto perunctas ſanat: cum melle illitus, oculorum aciem exacuit, incipientemque ſuffuſionem diſſipat. In dentium doloribus, cauernis ipſorum inditur, aut cum thuræ

Y. iij.

linteolo illigatus circumponitur, aut denique cum hyllopo & ficis in posca decoctis colluitur. A rabioso cane demorsis prodest, vulneribus inpositus: itidémque valet ad omnium quæ virus eiaculantur animantium venenatorúmque telorum iétus, seu potus, seu etiam illitus. Scorpionum plagis oleo dilutus circumlinitur: gangræna obsessis partibus priùs scarificatis infunditur: necnon & carbunculis, cum ruta, nitro & melle, aut etiam per se: clauos callósque priùs circumcisos extrahit, siquidem cerato siccorúmve ficuum carne subactus antea fuerit. Sanat & lichenas recentes ex aceto: itidémque sarcomata & polypos, si cum attrimento sutorio aut æruginè per dies aliquot illinatur: verùm extuberantia forfice extrahi oportet. Arteriis quoque longo tempore exasperatis opitulatur: ac vocem quæ derepente irrauerit aqua dilutis sorbitione confestim expedit. Quin & vnam illitus cum melle reprimat, ac in anginis ex aqua multa vtiliter gargarizatur. Vescentibus lætorem colorem conciliat, ad tussim commodè in sorbili ouo datur, itémque pleuriticis in sorbitionibus. Ictericis verò & hydropticis cum aridis ficis vtiliter exhibetur. Rigores etiam cum pipere ac thure in vino potus discutit. Tetano opisthoronóque distentis

stentis oboli pondere deuorandus datur: hærentes gula hirudines gargarizatus cum aceto decutit. Quibus haustum lac intus concreuerit, & comitialibus, sumptus ex aceto mulso, succurrit. Potus verò cum pipere & myrrha, menses ciet: cœliacos in acinovuæ sumptus adiuuat, denique cum lixiuio potui datus, repentiè conuulsis ruptisque prodest. Ad potiones autem, amygdalis amaribus, ruta aut pane calido dissoluitur. Cæterum foliorum succus eadem præstat, at liquore multò inefficaciùs. Estur porrò vtiliter cum aceto mulso ad purgandas fauces, maximè verò cum suppressa interceptiue vox est: vescuntur & ipso cum lactucis, erucæ loco. Sed & altera fertur magudaris in Libya nasci, radix laserpitio similis, at minùs crassa, acris verò ac fungosa, nullòque prægnans succo: eiusdem tamen cum laserpitio facultatis.

De Sagapeno. CAP. XCV.

SAGAPENVUM, ferulaceæ herbæ liquor est, quæ quidem in Media nascitur. Præfertur id quod translucet, foris quidem fuluo, intus verò albo colore, medio inter laser & galbanum odore, acrisque gustu. Prodest pectoris laterisque dolori, ruptis, conuulsis, ruffibus vetustis: humorésque crassos pulmóni molestos expurgat. Datur & comitia-

Y. iij.

libus, opisthotonicis, lienosis, paralyticis, perfrigeratis, & contra febres per circuitum repetentes in potu, & ad vnguenta quoque vtiliter adhibetur. Sed & menses trahit ac fetus enecat, cum aqua multa potum. Medetur & venenatorum moribus, ex vino sumptum: olfactum etiamnum ex aceto, eas quæ ab vtero strangulantur excitat. Oculorum cicatrices, hebetudines & offusam pupillis caliginem, suffusionisque detergit. Cæterum, ceu laser, ruta, aqua & amaris amygdalis, aut melle panee calente resoluitur.

De Euphorbio.

CAP. XCVI.

EVPHORBIVM, Libyca arbor est, ferulae speciem habens: quæ quidem in Atlante Mauritanie monte nascitur, acerrimo referta liquore: quem propter eximium feruorem non citra metum incolæ ita colligunt. Quillos ventres lotos arbori circumligant, & è longinquo ipsius caudicem contis hastilibusve vulnerant: confestimque è plaga ceu ex vase quodam copiosus liquor in subditos ventriculos effluit: pars etiam humi præ eruptionis impetu spargitur. Sunt porrò liquoris duo genera: vnum sarcocollæ modo pellucidum, erui magnitudine: alterum in ventriculis quibus excipitur coit, vitri effigie. Adulteratur verò sarcocollæ & glutini

glutini mixtione: sed eligendum transsuccens & acre. Difficile autem est quod è gustu petitur saporis experimentum: quippe cum leui linguæ contactu os accensum diu detineat, adeò vt quicquid deinde exhibetur, euphorbium esse videatur. Cæterùm id Iuba in Libya regnante primò inuentum fuisse in confesso est. Vim porrò habet liquor inunctus suffusiones discutiendi, sed potus die tota exurit: quare melli collyriisque pro acrimoniæ ratione admiscetur. Prodest & coxendicum doloribus, in aromatica potione haustus: ossium verò squamas eadem die remouet. Verùm qui eo vtuntur, oportet ossibus circumiacentem carnem inditis linamentis aut ceratis probè communiant. Cæterùm tradunt nonnulli, nihil incommodi sensuros qui à serpente demorsi fuerint, siquidem incisa ossetenus capitis cute intritus liquor infundatur, vulnùsque postea consuatur.

De Galbano. CAP. XC VII.

GALBANVM, liquor est nascentis in Syria ferulæ: id nonnulli Metopium vocant. Est in hoc genere probatissimum, quod thuris (aut ammoniaci) præbet effigiem, grumosum, purum, pingue, minimè lignosum, at nonnihil retinens admixti feminis ac ipsius quoque ferulæ, odore graui,

neque valdè humidum , neque etiam penitus aridum. Admixtis resina , faba fresa & hammoniaco adulteratur. Excalfacit porrò galbanum, vrit, attrahit atque discutit: mentes ac partus trahit, appositu vel suffitu: lentigines cum aceto & nitro illitum tollit. Deuoratur autè ad tussim veterè, spirandi difficultatè, suspiria, rupta atque conuulsa. Cum vino quoque & myrrha epotum, toxico aduersatur. Sed & simili modo sumptum, partus mortuos extrahit. Imponitur & lateris dolori atque furunculis. Comitiales, vuluæ strangulatus, & vertiginosos olfactu suscitatur. Si vratur, fugat nidore venenatas bestias, ac perunctos itidem ab illarum morstu vindicat: serpentes cum sphondylis & oleo admotum necat. Dentium dolorem oblitum, aut cavernis inditum, sedat. Prodesse quoque difficulter meientibus existimatur. Sed & ad potiones, amaris amygdalis & aqua, aut ruta mulsave aut calido pane resoluitur: aliàs verò meconio, arève vsto aut felle liquido. Porrò si purgare galbanum voles, in feruentem aquam demittito: nam vbi liquatum fuerit, sordes ex parte fluitabunt, quas ita facillè separabis: dein galbanum ipsum mundo raroque linteo illigatum in arca pyxide aut fictili vase ita suspendito, vt ne fasciculus nodulave vasis innum

inum contingat, opertúmque vas in feruidam aquam demittito. Sic enim quod vtile præstantiúsque fuerit, veluti per colum eliquescet: lignosum verò quicquid fuerit, intra linteum remanebit.

De Hammoniaco. CAP. XCVIII.

EST & Hammoniacum ferulæ liquor, quæ in ea gignitur Africa parte, quæ est iuxta Cyrenen. Totus cum radice frutex, Agasyllis appellatur. Maximè probatur quod bene coloratum est, ligni & calculorum ex pers, thuris glebarum granorúmve similitudine, syncerum ac densum, nulla sorde spurcatum, castoreum odore imitans, & gustu amarum. Hoc genus thrausma, quasi fragmentum seu friaturam dicas, appellatur: alterum quod terræ calculorúmve est particeps, phyrama, id est, mixtura seu miscella. Gignitur verò succus is in Africa iuxta Hammonis templum è ferulacea stillans arbore. Vim habet molliendi, attrahendi, calfaciendi, atque duritias & panos discutiendi. Potum, aluum subducit, partúsque extrahit: lienem verò consumit, cum aceto drachmæ pondere haustum, & articulorum coxendicúmque doloribus liberat. Auxilio quoque est anhelatoribus, orthopnoëicis & comitialibus: item quibus humor intra pectus hæret, si ex melle delingatur, aut cum

prissana succo sorbeatur. Cruentitas etiam vrinas pellit: nec non & oculorum albugines abstergit, & genarum scabritias abluunt. Tritum autem ex aceto & impositum, lienis iocinerisque duritias emollit. Sed & tophos seu nodos dissolvit qui circum articulos occalluerunt, cum melle adhibitum, aut etiam pici admixtum. Facit & ad lassitudines & ischiadas: si additis aceto, nitro & cyprino oleo, acopi vice perungantur.

De Sarcocolla. CAP. XCIX.

SARCOCOLLA lacryma est arboris in Perside nascentis, thuri tenui similis, subfulva, gustu amariuscule. Vim habet vulnera glutinandi, & oculorum fluxiones inhibendi. Inferitur & emplastris. Caterum admixto gummi adulteratur.

De Glancio. CAP. C.

GLANCIVM succus est herbae quae ad Hierapolin Syriae nascitur, foliis ferè cornuti papaveris, pinguioribus tamen & in terram sparsis, graeolentibus & gustanti amarioribus: quaeque sunt crocei coloris, succo copioso praedita. Folia in ollam coniecta semifrigidis clibanis calfaciunt indigenae, vsquedum flaccescant: deinde contusis succum exprimunt. Est porrò eius vsus ad oculorum affectus circa principia: quippe cum refrigerandi vim habeat.

De